

Post från medlemmarna

Nedtecknat av Berit Hasselmark

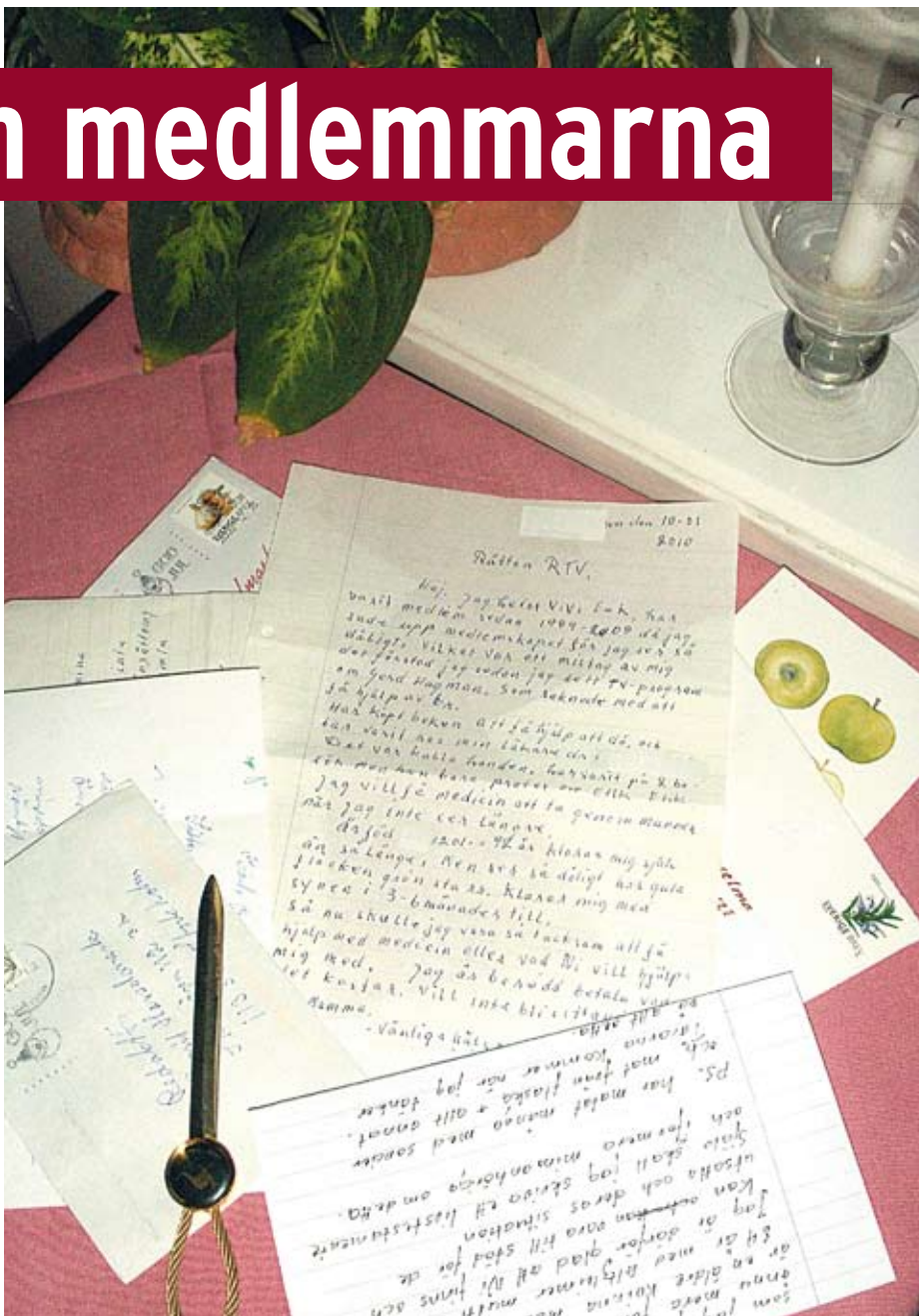
Vi får en del brev eller mail från våra medlemmar. Kontakterna är viktiga. Det är ju så vi vet om läsaren är tillfreds med vad vi skriver. Självklart finns det mycket mer att skriva om än vi gör. Men så länge vår förening är ideellt arbetande – myndigheterna vill inte ta i det vi söker åstadkomma – så måste det nog vara så här. Någon skrev nyligen denna kloka tanke till mig:

Jag har varit inne på er hemsida och läst om livstestamente och dyligt. Personligen tycker jag att detta är något som borde lyftas mer än vad det gör. Lika självklart som det är med donationskort borde det vara med ett livstestamente.

Många, kanske de flesta gamla, skriver om sin dödslängtan, den som ingen lyssnar på. Så här – till exempel (Jag har fått tillstånd att citera ur breven):

Jag har varit medlem sedan 1984. Men 2008 sade jag upp medlemskapet, för jag ser så dåligt. Men det var ett misstag av mig, det förstod jag sedan jag sett TV-program om Gerd Hagman. Jag ber nu om förnyat medlemskap. – Har köpt boken »Att få hjälp att dö« och har varit hos min läkare dr Xx. Det var kalla handen. Har varit på 2 besök men han bara pratar om »Etik, etik« ...

– Jag vill få medicin att ta genom munnen när jag inte ser längre. – Är 92 år, klarar mig själv än så länge, men ser så dåligt, har Gula fläcken, grön starr. Klarar mig med synen i 3–6 månader till. – Så nu skulle jag vara så tacksam att få hjälp med medicin eller vad ni vill hjälpa mig med. Jag är beredd att betala

Skicka in vårt upprop till Riksdagen sid 5

Kallelse till Årsmötet se sid 7

vad det kostar. Vill inte bli sittande som min Mamma blev. – Min dotter känner till mina åsikter om döden och att jag inte vill hamna på någon vårdinrättning. Det finns tillräckligt med gamla förutom mig. – Är änka sedan 1993. Snälla rara hjälp mig så jag slipper oroa mig för slutet.

Vänliga hälsningar / V.E.

Liknande brev kommer allt som oftast med posten. Eller så ringer någon direkt. Vi kan naturligtvis inte hjälpa någon med det »piller« de alla drömmer om – men man känner så starkt för dessa människor. Häromdagen hörde jag en riksdagsman nämna just den här typen av äldre personer, människor som inte genom sjukdom är nära döden, men som saknar samhörighet med samhället, kanske handikappade (hörsel, syn, m.m.), färdiga med allt, oerhört ensamma. Han berättade att de ofta tänkte på och planerade självmord och en del satte också självmord i verket. Men, sa riksdagsmannen, »... sådant skall samhället inte hjälpa dem med, utan vi måste förstå att dom ju bara är ensamma. Så därför måste vi alla hjälpa till att bryta deras ensamhet!« – Just så slutar alla debatter om svåra ting – man nämner en lösning som i praktiken mest är en önskedröm. Men det låter så välmoment och fint!

Ur ett annat brev: – *Vad är straffet för att själv avsluta (eller söka avsluta) sitt liv? – Vad kostar t.ex. inte en långvarig, plågsam sjukdom och tillvaro till ingen nytta och ofta ingen glädje eller tröst för någon levande människa. Dessutom vet ofta både den sjuke dödslängtande och omgivningen att alla de resurser som*

slösas på detta förfarande, tages ifrån andra levande behövande. Att vara meningslöst tärande av stora resurser är en skam och plåga.

På förhand tackar jag för att Ni i föreningen inte synes kasta mina frågor och åsikter direkt i papperskorgen. Jag är inte så stursk som jag låter utan snarare förtvivlad.

Här kommer slutligen delar ur ett annat brev från A.S:

Jag har läst artikeln i tidningen om palliativ sedering och lyssnat på några kommentarer i radio, men jag är inte säker på att detta kommer att vara den lösning som vi, eller jag, tänker mig som den bästa. Säkert kan det stödja läkarna i vissa beslut, men jag är rädd att det resulterar i att vi blir lurade att tro att allting är OK och slutar att kämpa.

Med dagens tekniska utveckling kan de hålla oss »levande« 1000 år och vi tvingas först att hamna i en riktigt svår situation för att förtjäna rätten till att dö. Vi ska inte behöva vara beroende av vilket sjukhus vi råkar hamna på eller vilken familj vi råkar ha.

Hur kan man garantera att alla får den »rätta« palliativa vården. Kommer vi att tvingas stå i kö för att få hjälpen? Hur mycket ska vi lida för att få vår hjälp? Vem definierar gränserna? Kan jag lita på alla i vården? Är det inte risk att man till följd av tvivel och rädsla blir tvungen att hitta sin egen lösning »lite tidigare« och att vara förberedd att kunna agera.

Jag vill ha kontroll över min egen död. Jag ska definiera vad som är värdigt för mig. Det är bara jag som känner just min smärta. Vem har rätt att påstå att jag inte har psykisk eller existentiell smärta?

Om den palliativa sederingen: Varför ska jag behöva sova länge? Varför vill de kanske väcka mig för att fråga om jag har ångrat mig? Under effekt av stark medicinering, kan man säga nästan vad som helst. Jag vill uttala mig bara när jag är helt kapabel att uttrycka mina tankar och mina önskemål

Förlåt, men jag måste erkänna att jag inte är tillfreds med det hela. Jag önskar ett bättre alternativ för mig och för alla som behöver ett helt annat sätt att dö. Jag känner mig inte riktigt glad!

Även om förslaget accepteras betyder det inga stora framgångar. För att »förtjäna« denna sömn, kontinuerligt och djupt, krävs att man hamnar i ett förfärligt tillstånd, där man själv begär avbrytning av allt, inklusive vatten och mat. Det är grymt. Det verkar som om existentiell och psykisk smärta inte räknas – man måste betala rätten att dö med smärta och lidande, därefter kan lindringen komma. För mig är detta sadism, riktigt tortyr. Slutet för mig, ska vara smärtfritt och snabbt!

Samtidigt förstår jag att läkare, som vill hjälpa sin patient, är i en väldigt utsatt situation.

Tack, som vanligt, till alla som arbetar och har arbetat med frågan. Ni arbetar ju hårt och ni förtjänar att många duktiga människor skulle engagera sig och samarbeta mer med er. Jag tänker att ni, som satsar allt i kampen för en mänsklig rättighet, säkert känner er ganska ensamma ibland.

Mitt mål idag är att ge er en kram och ett stort tack för det arbete ni gör. Om jag lyckas väcka ett leende, är det i alla fall någonting!

Riksföreningen Rätten Till en Värdig Död (RTVD)

Styrelse:

Gunnar Hagberg, ordf., tel 0470-818 21
Berit Hasselmark, tel 08-612 24 71
Gunilla Nilsson, tel 0470-466 23
Claes-Göran Westrin, tel 018-12 93 35
Fredrick Federley, tel 08-786 56 74
Carsten Lyhagen, tel 046-25 89 49
Anna Hedbrant, tel 0708-10 18 20
Leif Leonardson, tel 08-744 51 93

Suppleanter:

Georg Klein
Inger Sundström Bertilsson

Förtroendevald revisor:

Gunnar Silwersvärd

Valberedningens ordförande:

Johnny Andersson, tel 018-32 04 95

**För frågor om RTVD
tel 076-808 59 72**

Adress till RTVD

c/o Föreningshuset
Virkesvägen 26
120 30 Stockholm
www.rtvd.nu

Medlemsavgift 150 kr/pers/år (from 2009)
För medlemskap: Ring 08-55 60 61 42 eller
e-posta medlem@rtvd.nu
och be om sskt inbetalningskort.
För gåvor: plusgiro nr 566 82-8

Tryck: Hallvigs Reklam AB, Morgongåva

Redaktörens rader

Bästa läsare

I det här numret testar vi en idé som jag såg för några år sedan i Frankrike. Där bad RTVD's motsvarighet, det franska ADMD, sina medlemmar att fylla i ett färdigskrivet mejl via datorn till sina riksdagsrepresentanter. I mejlet ombads politikerna att verka för att uppnå laglig eutanasi i landet. Det kom in flera tusen mejl och dessa märktes naturligtvis!

När vi nu prövar något liknande i Sverige så tror vi mer på att vår uppmaning bör skickas per post, bland annat eftersom många av våra medlemmar helt enkelt inte har någon dator. Det bästa du således kan göra just nu för allas vår sak är att klippa ut halva sidan i mitten av detta nummer och skicka den till Sveriges Riksdag. Bara fyll i på

de tomma raderna först och glöm inte frimärket!

Och notera att om du vill be dina vänner, som kanske inte är medlemmar i RTVD, att också skicka in denna uppmaning, så kan den hämtas på vår hemsida och skrivas ut därifrån. I så många exemplar du vill! Ju fler som skickar in detta, desto mer kommer RTVD att märkas!

Precis före pressläggning av detta nummer kom beskedet om den dråpmisstänkte läkaren vid Astrid Lindgrens sjukhus att åklagaren nu väcker åtal. Tidningarna är fulla av artiklar för och emot. Detta har blivit ett oerhört uppmärksammat fall, sorgligt och skrämmande för så många. Och vem känner just du – och vem känner just jag mest sympati för? Läkaren? Babyn? Föräldrarna? Personal som arbetar bland de döende? Kan jag alls svara på den frågan? Jo, jag undrar faktiskt hur det går nu för alla svårt sjuka som för närvarande ligger på sjukhusen i Sverige eller hemma och upplever sin sista tid här på jorden? Får de tillräckliga doser läkemedel för att känna ro inombords? Vem lyssnar på dem?

Ni minns säkert Lars-Olov, som har den dödande sjukdomen ALS. Vi hade en artikel om honom i Bulletinen nr 61 och jag nämnde honom i min spalt i nr 62. Han har under hösten ställt upp i ett flertal TV-program och tidningsartiklar. Oförtröttligt berättar han för alla

att han vill dö på ett sådant sätt att han behåller kontrollen. Den starka viljan har han kvar, men för övrigt är han nu instängd i sin sjukdom – där han för bara 3 år sedan rörde sig lika normalt som vem som helst. Det finns ingenting någon kan göra för att stoppa hans sjukdom. Det han nu begär av sjukvården – ett medel som ger dödshjälp (eutanasi) den dag han själv väljer – är ingenting som förstör något för någon annan, det hjälper bara honom, och det kostar ingenting, några tiotusentals bara. Men Lars-Olov får inte den hjälp av samhället som är den bästa för just honom i just hans situation. Han får bara välmående men plågsamma förslag. Vem lyssnar egentligen på Lars-Olov? Vem lyssnar på den det de facto gäller?

Jag ryser – över maktens ovilja att se lidandet.

Nu över till något mer trivialt. I december fick alla en avi och plusgiroblankett för medlemskapet 2010. Om ni inte har betalt än, så gör gärna det, så slipper vi skicka ut påminnelse. Tack snälla!

Skriv gärna till mig, eller ring om det som rör våra frågor!

Adress: Sveavägen 112, 3 tr,
113 50 Stockholm. Tel 08-612 24 71
E-post: berithass@comhem.se
Så kämpar vi vidare!

Berit Hasselmark

PORTEN

*Där är en port – den öppnas tyst och stänges utan dån.
Och alla vägar leda dit, men ingen därifrån.
Och alla vägar leda dit, och varje väg är svart
Av vandrare, som gå och gå, – och alla fråga: vart?*

*Och alla vägar leda dit, och ingen väg är tom.
Likt nattvardsfolk gå vandrarna till portens helgedom.
Och alla fråga: vart? varthän? – men ingen svaret vet,
Ty svaret på den frågan är just portens hemlighet.*

*Och alla klockor klämta tungt med tungor utav malm.
I skräck gå vandrarskarorna vid mässa och vid psalm.
De gå i skräck, de gå i säck, envar ifrån sin ort,
Och ångra sig och göra bot för allt vad ont de gjort.*

*Men stor och stum står porten, döv för skarans
pilgrimsgråt.
Som pilar studsas frågorna ifrån dess kopparplåt.
Envar som vandrar genom den, sin fråga med sig tar,
Och de, som stanna utanför, förgäves vänta svar.
Hjalmar Procopé (1868–1927)*

OM ÅNGEST INFÖR DÖENDET OCH RÄDSLÅ INFÖR DÖDEN

Rädslan för döden är den oönskade effekten av människans högt utvecklade tankeförmåga. Vår hjärnas överlägsenhet kontra övriga djurs, är därmed en inte allt igenom konfliktfri egenskap. Det finns all anledning att hålla för sant, att det är just därför vi primärt har utrustats med ett antal psykologiska försvarsmekanismer som djuren inte har. Försvar som hjälper oss att hålla ångesten – om inte helt borta – så åtminstone under kontroll.

Det sinnrika med försvarsmekanismerna är att de fungerar som ett slags biologiska ventiler. Allt ifrån att slå på automatiskt vid för hög påfrestning, till att vi med viljans hjälp kan låta dem vara mer eller mindre öppna; alternativt stängda.

Varför börjar denna artikel med tankar om rädsla, ångest och psykologiska försvarsmekanismer? kanske du undrar. För mig är det en ingång till att ska skriva om något så känslomässigt berörande som döende och död. Och den mest djupliggande beröringen består i att döendet och döden står i direktkontakt med rädslan och ångesten. Det är här de psykologiska försvarsmekanismerna kommer till vår hjälp och räddning. De hjälper mig helt enkelt att ta mig vidare i texten om och när min ångest gör sig påmind under skrivandet. Kanske är det också så att vetskapen om att du som läsare kan komma i kontakt med dina känslor, leder dig vidare i läsandet.

För en tid sedan intervjuades jag av en reporter vid Borås Tidning om mitt uppdrag som borgerlig begravningsofficiant. Vi pratade bl.a. om erfarenheter

av att konfronteras med döden, och jag yttrade då följande:

– Döden skrämmer mig inte. I alla fall inte så länge det är någon annans död än min vi talar om.

Den här texten handlar emellertid just om min egen död. Den handlar om hur jag ska finna trygghet i åldrandet på väg mot det oåterkalleliga slutet. Antingen det slutar i ett tvärt fall, eller i ett långsamt glidande utför det sluttande planet. Från tid till annan under mitt 65-åriga liv har jag funderat – och gör fortfarande – på vad döden är och kommer att föra med sig för mig. För mig har det inneburit att jag tänkt både i stort och i smått. De stora tankarna har med min kulturella bakgrund lett till visionerna om ett himmelrike och återseendets glädje. De små tankarna har handlat om sånt jag inte kan påverka: Hur ska livet gå vidare för familj och närmast anhöriga. Men kanske har de svåraste tankarna ändå rört sig kring och uppehållit sig vid tiden inför övergången mellan liv och död.

Det är nu som Rätten Till en Värdig Död (RTVD) kommer in i sammanhanget, och varför jag är medlem i denna förening.

Enkelt uttryckt har RTVD hjälpt mig att kanalisera min rädsla och ångest inför vetskapen om att mitt liv är ändligt. Detta blev särskilt tydligt när jag fick »Livsslutsdirektivet« i min hand. Jag läste det flera gånger; inte utan en viss olustkänsla ska medges. Efter en stunds reflekterande över texten, och vilken skillnad det skulle göra för mig om detta direktiv vore juridiskt bindande,

blev jag lugn. Jag hade hittat en viktig förklaring till min oro. Jag tror mig ha förstått att jag är mer rädd och har mer ångest inför själva döendet än döden.

Därför är min förhoppning att Riksföreningen RTVD kan påverka samhället på ett sånt sätt, att alla kan se fram mot ett fridfullt slut. Var och en på sitt sätt utifrån sina önsknings. I skrivande stund är jag dock medveten om min oförmåga att bestämma mig för om jag ska skriva att jag inte är rädd för att överlämna mig till döden då tiden är inne. För att i nästa mening bli allt mer säker på att jag ska skriva att påståendet om frihet från rädsla, är min verkliga uppfattning. Dock under en viktig förutsättning: Att döendet blir konfliktfritt och icke ångestskapande!

I vilken utsträckning kan jag förlita mig på att denna viktiga förutsättning vederfars mig? Det enda jag i nuläget har att sätta min tilltro till är RTVD som för kampen för att jag ska tillerkännas rätten att bestämma över min egen död. Kan jag bidra till att föreningen lyckas i sin strävan så skulle det kännas meningsfullt. Är kanske denna lilla artikel ett sätt att bidra?

Under det senaste årtiondet har jag ständigt påmint om min skyldighet att ta ansvar för mitt eget liv. Låt oss göra det årtionde vi nyss påbörjat, till det decennium då vi även ges rätten att ta ansvar för vår egen död!

För att det ska bli verklighet måste RTVDs visioner uppfyllas. Men det är i sig inte möjligt utan praktisk mission.

fortsättning på s. 8

Hjälp oss till ett kraftfullt upprop!

– genom att skicka in nedanstående brev till din riksdagsman!

Klipp ur halva denna tidskriftssida och fyll i det som saknas på de streckade raderna.

Du vet säkert vilket parti du röstar på, men vet du vem som är din riksdagsman?

Om du inte vet vem han/hon är på just din ort, ring då Riksdagen, tel: 020-349 000 (gratis).

Du behöver inte berätta vem du själv är om du inte vill.

Be dem uppge namnet på den du söker. Skriv sedan det namnet i ditt urklipp samt hans/hennes partibeteckning. – Alternativt kan du helt enkelt skriva partiledarens namn och hans/hennes partibeteckning. – Slutligen postar du ditt upprop till Sveriges Riksdag.

Det är samma adress till alla riksdagsledamöter. –

Adressen är: Sveriges Riksdag, 100 12 Stockholm.

Vill du ha fler sådana här upprop? De finns på vår hemsida! Be dina vänner skicka också!

Vik det urklippta en gång och sätt ihop det med en liten bit tejp.

Sätt på ett frimärke (5,50 kr för SverigeBrev = Ekonomibrev) – och posta det!

Helst inom två veckor – så att många upprop inkommer till riksdagen ungefär samtidigt.

(Om du har blivit fördröjd, skicka in det ändå! Bättre sent än aldrig!)

TILL RIKSDAGSLEDAMOTEN _____

i _____ -partiet

Jag väddar till Dig att Du stöder min önskan om en lagändring som kan leda till möjlighet för den enskilda människan att få hjälp att dö genom sjukvårdens försorg, dvs. hjälp av något slag när det finns uppenbar anledning till att han/hon själv efter moget övervägande ber om detta.

Jag önskar vidare att du kan rösta ja till en sådan motion, oberoende av vad den egna partiledningen dikterar. Denna fråga hör i princip inte hemma i något

parti, utan är en privat och enskild angelägenhet hos en människa i en särskild situation. En dödlig sjukdom kan oväntat drabba oss alla. Vår lagstiftning bör då vara sådan att den enskilde har möjlighet att bestämma över sitt eget livsslut. I en Sifo-undersökning 2005 ville 78 procent av de tillfrågade kunna välja själva.

Riksföreningen Rätten Till en Värdig Död (RTVD – www.rtv.d.nu) står bakom detta upprop, som jag ansluter mig till.

Ort _____ Datum _____ 2010

Ditt namn

(Din adress, tel nr – el e-post – valfritt)

TILL VÅRA MEDLEMMAR I DALARNA

När jag för inte så länge sedan blandade mig i debatten om Rätten till en värdig död väntade jag med spänning på reaktionerna. Jag blev både nöjd och en smula besviken. Jag blev besviken över att turbulensen inte blev större och jag blev nöjd över det positiva gensvaret. Den slutsats jag drar, är att många tycker att det är bra, att någon vågar sätta ner foten och säga sin mening i en svår fråga. Blott ett fåtal har reagerat negativt.

En intressant fråga är givetvis vad alla de som inte hört av sig tycker och tänker. Härvidlag kan man bara spekulera. Jag tror att många tyvärr är rädda att ta i frågan. Döden är någonting obehagligt som man ogärna talar om. Jag vill också tro att många tiger och samtycker. Den slutsatsen drar jag utifrån diskussioner med vänner och bekanta.

Min bestämda uppfattning är att man inte skall

dra sig för att föra denna fråga på tal. Jag tror att det är viktigt att debatten hålls vid liv av så många som möjligt. Jag har respekt för att många inte vill träda fram, men jag vill ändå hoppas att allt fler gör det.

Det är viktigt med nätverk. Jag skulle gärna se ett sådant i Dalarna med omnejd och få utforma riktlinjer för detta.

Jag ber Dig som läser detta och som sympatiserar med mina tankegångar att kontakta mig för att diskutera hur vi tillsammans kan hjälpas åt att på lokal nivå bidra till att marknadsföra budskapet RTVD.

Jag nås på tel. 0243-22 62 56, 070-227 69 40 och har adress Trädgårdsgatan 2B, 784 34 Borlänge.
E-post: ki.strom@telia.com

Ingemar Ström

Sverige
frimärke
här!

Till Riksdagsledamoten

namn

c/o _____-partiet

Partiets namn

Sveriges Riksdag
100 12 STOCKHOLM

Kallelse till årsmöte 2010

Lördagen den 20 mars kl 13.30

i riksföreningen RTVD/Rätten Till en Värdig Död
i Adolf Fredriks församlingssal,
Kammakargatan 30, Stockholm.
(Samma lokal som förra året, notera att vi har
framflyttat mötet i år.)

Först inleder vi med ett

Föredrag av Torbjörn Tännsjö

– som bl.a. är professor i praktisk filosofi vid Stockholms
universitet och senast omtalad för sin bok *Döden är
förhandlingsbar* (Utgiven på Liber förlag 2009).

Tag gärna med dig en vän, som inte är medlem, men
som visat intresse för våra frågor!
Sedan kaffe – och därefter – kl 15.30 följer mötes-
förhandlingarna.

Motioner till årsmötet skall i undertecknat skick vara
inkomna per post till ordföranden Gunnar Hagberg
senast den 20 februari. Skicka dem per e-post till
Gunnar Hagberg: hagberg.malmlöf@telia.com eller på papper
till Gunnars bostad: Skördevägen 11, 352 53 Växjö.

Mötesförhandlingarna kommer att finnas tillgängliga på hem
sidan: www.rtv.d.nu och vid årsmötet. Den som önskar få
handlingarna per post skall före den 1 mars anmäla detta till
RTVD, tel 076-808 59 72 eller per mail: info@rtvd.nu

Varmt välkommen!

DEN MODERNA DÖDEN

Torsdagen den 12 januari framfördes ett fiktivt
semi-narium och debatt på temat Den Moderna
Döden på Dramaten, Stockholm.

Den Moderna Döden är en bok som gavs ut
redan 1978 av författaren Carl Henning Wijkmark
och har som huvudtema dödshjälpsfrågan; ett
tema som idag har blivit ännu mer aktuellt, icke
minst efter fallet med det avlidna spädbarnet på
Astrid Lindgrens sjukhus.

Föreställningen var indelad i två delar; först
framfördes seminariet med 4 skådespelare. Texten
var helt baserad på Wijkmarks bok och den fram-
ställdes på ett mycket provocerande och cyniskt
sätt. Vad händer i samhälle när andelen äldre
personer med stora vårdbehov ökar och samhäl-
lets resurser samtidigt minskar. Vilka prioriteringar
görs? Måste de göras? Konflikten mellan human-
värde och samhällsvärde, hur löser man det?

Att det är en fråga som både oroar och en-
gagerar framgick av den andra delen av föreställ-
ningen då en panel av representanter från både

kyrka och sjukvården deltog (Caroline Krook f d
biskop, Nils Lynöe professor i medicinsk etik samt
Magnus Lind cancerläkare på Karolinska sjukhuset)
och där även publiken fick ställa frågor.

Vad händer med läkarnas arbetsmoral när man
vet att varje »färdigvårdad« patient innebär ett
ekonomiskt incitament....?

Hur ska man kunna tillgodose det alltmer
växande kravet på att själv få bestämma sitt livsslut
samtidigt som rädslan finns för att det skall bli
ett sluttande plan där riktlinjerna för vad som är
moraliskt tillåtet hela tiden flyttas fram?

Kvällens föreställning gav inga svar på dessa
frågor men väckte istället ännu mer frågor och
funderingar.

Föreställningen skulle ges ännu en gång i bör-
jan av februari.

Inger Sundström Bertilsson

B

Ordföranden har ordet

Kära vänner!

I början av oktober 2009 samlades delegater från de olika europeiska föreningar som arbetar för dödshjälp till ett möte i Frankfurt. Vi var 51 deltagare representerande 14 olika organisationer samt 4 personer från världsfederationen – WFRtDS. Den europeiska sammanslutningen – Right to Die Europe (RtD-E) – har 22 föreningar, varav det holländska är den största med 103 000 anhängare, men även Tyskland och Schweiz har många medlemmar. På den andra kanten finns föreningar som bara har några hundra medlemmar och minstingen i gänget verkar f.n. Danmark vara.

En av de närvarande representanterna från WFRtDS var dess vicepresident Ted Goodwin från USA. Han har under året suttit anhållen anklagad för att ha hjälpt en svårt sjuk person att dö. Bakgrunden är bedrövlig. En agent från FBI hade med hjälp av falska läkarintyg som intygade att han hade svår cancer blivit medlem i hans organisation, vunnit deras förtroende och när han sedan fick reda på att en cancersjuk man skulle ta livet av sig med hjälp av helium hade

han larmat sina poliskollegor, som fanns på plats när Ted kom ut från bostaden där handlingen ägt rum. RTVD har stött Ted Goodwin och han tackade särskilt för detta. Han är nu fri och tror inte att det finns belägg för att han gjort något olagligt och kommer troligen att frias.

Under mötet i Frankfurt tyckte en av föreningarna – Die in Dignity (DiD) från England, att styrelsemedlemmar som är under utredning från myndigheterna skall ta »time out« som det numera heter, tills fallet är avslutat. Det följde en mycket animerad diskussion där praktiskt taget ingen av de delegater som yttrade sig höll med. Tvärtom menade man att förändringar knappast kommer att ske om inte man på olika sätt utmanar föråldrad och dålig lagstiftning.

En annan delegat Michael Irwing från den skotska föreningen Friends At The End – FATE – hade också varit föremål för utredning eftersom han hjälpt en landsman att komma till Dignitas i Schweiz, vilket hittills varit förbjudet i England. Han försvarade sig med att han inte ansåg att enbart välsituerade människor skulle kunna åka till Dignitas, varför han ur egen ficka betalt omkostnaderna för en fattig svårt cancersjuk man som önskade resa till Schweiz.

Vårt att notera i sammanhanget är att en engelsk delegat tidigare hade redogjort för en utredning som Riksåklagaren gjort. Det gällde Debbie Purdy, en svårt sjuk kvinna med MS, som ville att hennes man skulle få straffrihet om han beledsagade henne till Dignitas. Riksåklagaren hade kommit fram till att en sådan hjälp i fortsättningen inte skulle bestraffas.

Den viktigaste händelsen som inträffat i Europa under året var förstas att Luxemburg legaliserat dödshjälp på un-

gefär samma sätt som Holland och Belgien. Delegaten från Luxemburg redogjorde med stolthet och glädje hur detta gått till. En annan positiv nyhet var att Tyskland nu fått ett lagstadgat livstestamente infört, vilket Kaj Fölster redogjorde för i förra numret av Bulletinen.

Mindre glädjande var det förslag som konservativa krafter i Schweiz initierat nämligen att få till stånd en folkomröstning gällande ett förbud för utländska medborgare att resa till landet för att få hjälp att dö. Förslaget är riktat mot Dignitas och några inskränkningar för schweizare att få dödshjälp som nu, innebär inte förslaget. Hur det blir med det hela är ännu inte bestämt.

Många andra saker diskuterades också bl.a. en gemensam nomenklatur, en ny organisationsstruktur för världsfederationen, men jag nöjer mej av utrymmesskäl med det ovan sagda. Mitt intryck är dock att det går sakta framåt med våra frågor.

För Sveriges del är det nu valår och vi skall försöka sätta även våra frågor på agendan i valrörelsen. Styrelsen, men också du som medlem måste låta riksdagskandidaterna ta ställning i frågan om dödshjälp och livstestet. Gå på politiska möten och ställ frågor, skriv insändare, gör inlägg på bloggar eller vad det nu kan vara. I min vision kommer årets riksdag att befolkas av inkryssade ledamöter som tagit ställning för våra frågor, medan motståndarna inte blir valda. Frågan om rätten till en värdig död är ju rimligen ingen partipolitisk fråga utan ett personligt ställningstagande. Låt denna vision bli verklighet med gemensamma krafter.

Varma hälsningar
Gunnar Hagberg.

OM ÄNGEST INFÖR DÖDEN ...
fortsättning från s. 4

Därför måste Riksföreningen Rätten Till en Värdig Död skapa förutsättningar för att utvecklas till en landsomfattande folkrörelse med ett stort antal engagerade och aktiva medlemmar.

Först då känner jag mig trygg inför

det som väntar oss alla utan undantag. Just genom vetskapen att vi alla har det oåterkalleliga slutet gemensamt. Detta borgar för att de bästa förutsättningar finns för att skapa en folkrörelse. Och folk i rörelse –

folkrörelser – störtar även diktaturer, så dess kraft är odiskutabel.

Kjell Nordberg
RTVD-medlem, www.officianten.net